

Kolumna visokog predstavnika Valentina Inzka: Slušajte glas naroda

Piše: Valentin Inzko

Građani Bosne i Hercegovine zahtijevaju da političari prestanu s prepucavanjima i da počnu da se bore protiv korupcije i siromaštva. Dom naroda Parlamenta Federacije BiH imat će sutra priliku pokazati da političari slušaju glas naroda.

Dom naroda odlučit će hoće li potvrditi prijedloge za imenovanja dva kandidata na dužnosti sudaca Ustavnog suda Federacije BiH.

Građani koji se bore da sastave kraj s krajem možda će se upitati hoće li i na koji način imenovanja u Ustavni sud utjecati na njihov svakodnevni život.

Odgovor je jasan: da, utjecat će – i to veoma mnogo.

Ustavni sud je tu da štiti javni interes. Ali ako institucije nisu osposobljene da rade u svom punom kapacitetu, to ima svoju cijenu. Kada Sud funkcionira na pravi način, onda on predstavlja suštinski element u mašineriji vlasti. Međutim, kada ne funkcionira na pravi način, onda se mašinerija vlasti može vrlo lako zaustaviti.

Već nekoliko godina Ustavni sud Federacije BiH nije adekvatno popunjen (zbog neslaganja političkih stranaka o tome tko treba biti imenovan na koju dužnost). Zbog neimenovanja dovoljnog broja sudaca iz svakog konstitutivnog naroda, Sud nije bio u mogućnosti oformiti Vijeće za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa. To znači da Sud ne može odlučivati u slučajevima koji se tiču zaštite vitalnog nacionalnog interesa, što dalje znači da mala skupina članova Parlamenta može blokirati ili odlagati donošenje ključnih odluka – uključivši i odluke koje su od suštinskog značenja za neometano vršenje vlasti u Federaciji i kantonima. Oni jednostavno mogu podnijeti zahtjev za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa znajući da Sud trenutačno ne može odlučivati o tom zahtjevu, a činjenica da je takav zahtjev podnesen dovoljna je da spriječi svaku daljnju aktivnost Parlamenta ili Vlade.

Ovo je bio jedan od temeljnih uzroka političke paralize u Federaciji.

Drugim riječima, neimenovanje sudaca Ustavnog suda umanjilo je mogućnosti vlasti Federacije BiH da se usredotoče na hitne mjere koje su potrebne za borbu protiv socijalnih i ekonomskih poteškoća s kojima se građani suočavaju.

Ovo ne samo da utječe na organe koji su trenutačno na vlasti nego može imati i negativan utjecaj na proces formiranja novih vlasti u Federaciji nakon izbora u listopadu, s obzirom da bi tijekom tog procesa moglo doći do dugotrajnog zastoja ukoliko bi se pokrenulo pitanje vitalnog nacionalnog interesa, a Ustavni sud ne bi imao suce potrebne za razmatranje takvog zahtjeva.

To je problem koji se treba riješiti, a Dom naroda sutra ima priliku da ga riješi.

Nakon detaljnih i dugotrajnih konzultacija, predsjednik Federacije je Domu naroda na potvrđivanje dostavio dva imena s liste kvalificiranih kandidata koju je sastavilo Visoko sudsko i tužiteljsko vijeće.

Ukoliko ovi kandidati dobiju potporu parlamentaraca, Sud će moći formirati Vijeće za zaštitu vitalnog nacionalnog interesa i nastaviti s obavljanjem ključnih aktivnosti iz svog djelokruga.

Ukoliko ni jedan kandidat ne dobije potporu parlamentaraca, vlasti na svim razinama u Federaciji i dalje će biti paralizirane, a posljedice takvog stanja snosit će građani.

No, kada su u pitanju interesi građana, nema opravdanja za dugotrajno i nepotrebno kašnjenje.

Do sada dogovor nije postignut jer vodeće stranke koriste imenovanja u Sud kao monetu za potkusurivanje u političkoj igri.

To mora prestati.

Građani Bosne i Hercegovine jasno su kazali da žele da vladajuće elite prestanu s političkim poziranjem. Građani od svojih predstavnika traže da počnu rješavati probleme iz stvarnog života. Oni žele da institucije ove zemlje funkcioniraju.

Sutrašnja sjednica Doma naroda pruža strankama priliku da pokažu da su čuli glas naroda i da su spremni odgovorno reagirati vodeći se zdravim razumom.